

Kalplerin Hastalığı: Tecessüs

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا

تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا

فَكَرَهُتُمْوهُ وَأَتَقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿

عَنْ أَبِي بَرزَةَ الْأَسْلَمِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

« يَا مَعْشَرَ مَنْ آمَنَ بِلِسَانِهِ وَلَمْ يَدْخُلِ الْإِيمَانُ قَلْبَهُ لَا تَغْتَابُوا الْمُسْلِمِينَ

وَلَا تَتَّبِعُوا عَوْرَاتِهِمْ فَإِنَّهُ مَنِ اتَّبَعَ عَوْرَاتِهِمْ يَتَّبِعِ اللَّهُ عَوْرَتَهُ وَمَنْ يَتَّبِعِ

اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ فِي بَيْتِهِ «

Aziz Müslümanlar!

Tüm insanlığın saadeti için gönderilmiş olan dinimiz İslam, Müslümanların yüksek bir ahlak seviyesine erişmelerini hedeflemektedir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) **“Ben, ancak güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.”**¹ diye ifade etmiştir. Milletlerin ve medeniyetlerin gelişim seviyesini sadece maddi kalkınmadan ibaret görmek, manevi tarafı ihmal etmek büyük bir eksiklik olacaktır. İslam’ın gereği olarak, bireyin ve toplumun ilerlemesini ahlaki ve manevi seviyeyle ölçmek durumundayız. O sebeple, önce ahlaki ve manevi kalkınmayı öncelemek icap etmektedir. İslam, konfor ve israfın hâkim olduğu refah toplumunu değil; iyinin, doğrunun ve güzelin hayata hâkim olduğu refah toplumunu inşa etmeyi istemektedir. Bizleri kötülükten kurtarıp iyi bir insan olma makamına ulaştıracak olan ise şüphesiz ki İslam ahlakının hayatımızı şekillendirmesidir.

Kıymetli Cemaat!

Bir Müslüman’ın sahip olması gereken en önemli ahlaki ilkelerden birisi tecessüsten kaçınmasıdır. Ahlak terimi olarak tecessüs, bir kimsenin özel durumunu merak edip öğrenmek için onun bilgisi ve rızası dışında gizlice araştırma yapmayı ifade etmektedir. Yüce dinimiz İslam, nasıl ki mahrem olması gerekenlerin ifşa edilmesini doğru bulmuyorsa, aynı şekilde başkalarının mahremini araştırmayı da doğru bulmamış ve yasaklamıştır. Rabbimiz şöyle buyurmuştur: **“Ey iman edenler! Zannın çoğundan sakının; çünkü bazı zanlar günahtır. Gizlilikleri araştırmayın,**

birbirinizin gıybetini yapmayın; herhangi biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Tabii ki bundan tiksindir! Allah’a itaatsizlikten de sakının. Allah tövbeleri çokça kabul etmektedir, rahmeti sonsuzdur.”²

Muhterem Müminler!

Ebû Hüreyre’den rivayet edilen bir hadiste Efendimiz (a.s.) şöyle buyurmuştur: **“Ey diliyle iman edip, kalbine iman girmemiş olan kimseler! Müslümanların gıybetini yapmayın ve onların gizli hâllerini araştırmayın. Çünkü her kim onların gizli hâllerini araştırırsa Allah da onun gizli hâlini araştırır. Allah kimin gizli hâlini araştırırsa onu evinde (gizlice yaptıklarını ortaya çıkararak) bile rezil eder.”**³ Bizler, insanların gizli hâllerini araştırmaktan uzak olmalı ve onların mahremlerine karşı saygılı olmalıyız. Çünkü her insanın mahremi vardır ve bu elbette ki dokunulmazdır.

Değerli Kardeşlerim!

İnsanların kusurunu araştırmaktan ve gıyabında kötü konuşmaktan sakınmalıyız. Özellikle sosyal medyayı bu amaçla kullanmaktan da kaçınmalıyız. Doğruluğu ve kaynağı belirsiz bilgilerle amel ederek suizanda bulunmamalı, gıybet yapmamalıyız. Bırakınız bir insanın yanışını araştırmayı, tam tersine onun hata ve kusurlarını örtmeye gayret etmeliyiz. Peygamberimiz (s.a.v.) **“Kim dünyada bir kulun ayıbını/kusurunu örterse, Allah da kıyamet günü onun ayıbını/kusurunu örter.”**⁴ diyerek bizleri müjdelemiştir. Allah’ın güzel isimlerinden birisinin de “günahları ve kusurları örten” anlamına gelen “Settâr” olduğunu unutmayalım. Biz, insanların hata ve kusurlarını gizler ve örtersek, Allah da bizlere “Settâr” ismiyle muamelede bulunur ve yanışlarımızı örter. Allah bizleri günahta ısrar etmeyen, tövbe kapılarında arınmayı uman kullarından eylesin.

¹ Muvatta, Husnü'l Halk, 8; Müsned, 2/381

² Hucurât suresi, 49:12

³ Ebû Dâvûd, Edeb, 35

⁴ Müslim, Birr, 72